

Medicinsk Nyhed

Pink Floyd på pilleform

Nutiden genbesøger gamle stoffer i forbindelse med mulig behandling af affektive lidelser. Et nyt studie viser, hvorledes stoffet psilocybin kan ophæve fornemmelsen af tid og sted, og at effekten kan spores i hjernen længe efter indgift.

Meget god kunst er skrevet under påvirkning af forskellige stoffer. Pink Floyds musik er et velkendt eksempel på samme. I moderne behandling af affektiv lidelse er nye forsøg i gang med psykedeliske stoffer, herunder psilocybin fra såkaldt magiske svampe. Et stort anlagt studie publiceret i tidsskriftet Nature viser, hvorledes psilocybin påvirker hjernen i lang tid efter indgift.

Lektor Jesper Andreasen, Institut for Lægemediddesign og Farmakologi, Københavns Universitet, kommenterer: Psilocybin minder kemisk om serotonin og stimulerer også serotoninreceptorer, men har en anden farmakologisk profil. Serotonin virker kraftigst på de inhibitoriske 5-HT1A-receptorer (5-HT1A-R), som er højt udtrykt i limbiske områder, såsom amygdala, og dæmper derved stressfølsomhed. Serotonins effekt på 5-HT2A-R er relativt svag. 5-HT2A-R er højt udtrykt i cortex, hvor de modulerer højere kognitiv funktion, såsom virkeligheds- og selvopfattelse. Psilocybin har omtrent lige kraftig effekt på 5-HT1A-R og 5-HT2A-R og giver en oplevelse af udvidet bevidsthed. Hjerneskaninger viser, at psilocybin især ændrer funktionelle forbindelser inden for hjernen default mode netværk (DMN), som bl.a. repræsenterer selvopfattelse. Ændringerne korrelerer med intensiteten af den psykedeliske oplevelse, målt med Mystical Experience Questionnaire (MEQ), særligt en ændret oplevelse af tid og rum (trancendens) og korrelerer også med langvarige positive effekter på livskvalitet. Normalt er der stærke funktionelle forbindelser inden for DMN, hvilket muliggør faste vanestyrede tankemønstre og selvopfattelser. Desuden er DMN's aktivitet normalt antikorreleret med aktivitet i andre netværk. Psilocybin ophæver denne segregering og øger crosstalk mellem netværkene, samtidig med at forbindelserne inden for DMN svækkes. Det forklarer muligvis oplevelsen af øget bevidsthed og mindre fastlåste tanker. Disse effekter lader til at være centrale for de positive langtidseffekter hos patienter med affektive lidelser, særligt hvis der efterfølgende arbejdes målrettet med psykologisk at integrere disse i patientens tanke- og adfærdsmønstre.

[Siegel JS, Subramanian S, Perry D, et al. Psilocybin desynchronizes the human brain. Nature 2024;632:131-138. doi: 10.1038/s41586-024-07624-5](#)

Redigeret af Jens Peter Gøtze, jpg@dadlnet.dk